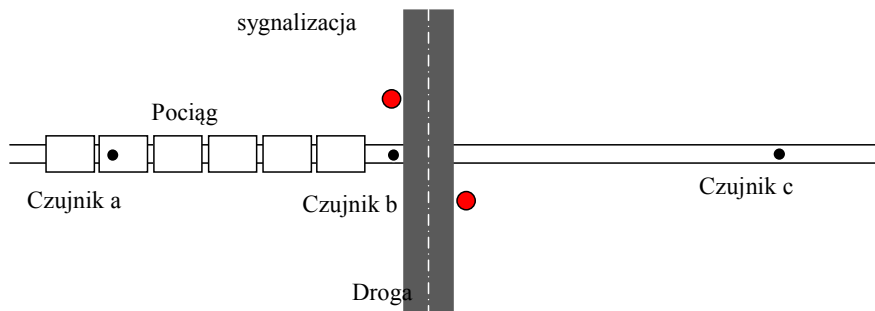

1. Przejazd kolejowy I

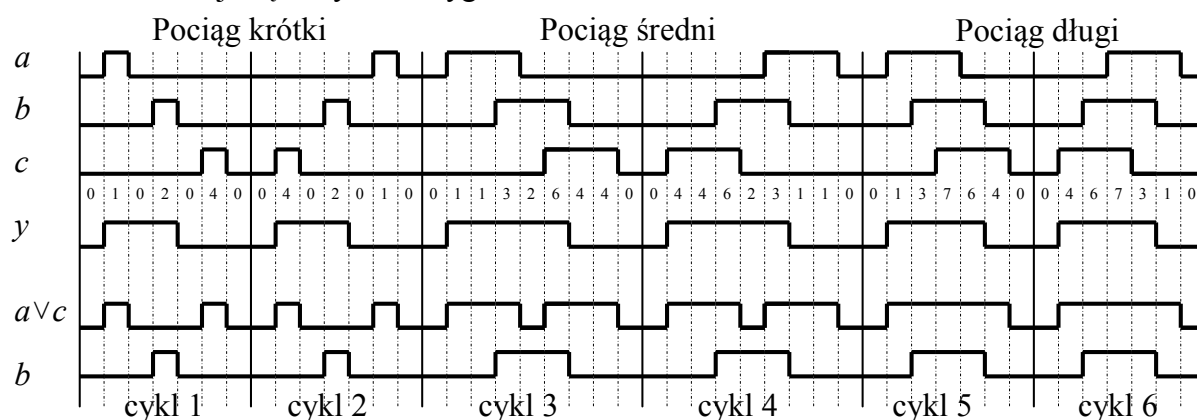
Przejazdu kolejowy jak na rysunku 1.

Rysunek 1. Schemat przejazdu kolejowego.

Przez przejazd mogą przejeżdżać trzy rodzaje pociągów, krótki, średni oraz długi. Sygnałami wejściowymi do sterownika są sygnały z trzech czujników a , b , c . Sygnałem wyjściowym jest jeden sygnał sterujący sygnalizacją. Krótki pociąg może w danej chwili czasu przełączyć jeden czujnik, średni pociąg dwa czujniki, a długi trzy czujniki. Zakłada się, że pociąg nie może manewrować pomiędzy czujnikami przejeżdża w jednym albo w drugim kierunku. Na wykresie jest sześć cykli po których automat powraca do stanu 0 w którym nie ma pociągu pomiędzy czujnikami.

Wykres sygnałów wejściowych a , b , c oraz sygnału wyjściowego y przedstawiono na rysunku 2. W dolnej części rysunku sygnał $d=a \vee c$ oraz b .

Rysunek 2 Wykres sygnałów a , b , c , y , $d=a \vee c$, b .

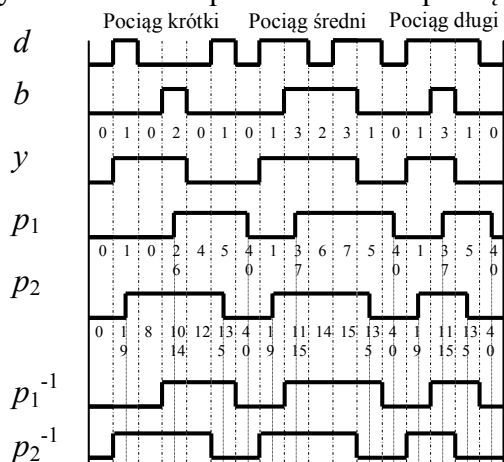
W celu zastąpienia dwóch sygnałów jednym należy sprawdzić czy po połączeniu sygnałów za pomocą sumy czy iloczynu nie zostaną utracone informacje o krańcach przedziałów których zmienia się sygnał wyjściowy y . Można rozpatrywać sumy i iloczyny poszczególnych sygnałów $a \vee b$, $a \vee c$, $b \vee c$, $a \wedge b$, $a \wedge c$, $b \wedge c$. Tylko w jednym przypadku połączenia sygnałów a oraz c za pomocą $d=a \vee c$ w powstałych sygnałach d , b zachowane są wszystkie zbocza na których występuje zmiana sygnału wyjściowego y .

Po połączeniu sygnałów możemy zmniejszyć liczbę rozpatrywanych cykli z sześciu do trzech, stąd po uproszczeniu otrzymuje się wykres sygnałów jak na rysunku 3. Na rysunku została dodana pamięć p_1 , p_2 , oraz sygnały załączania pamięci p_1^{-1} , p_2^{-1} .

Pamięć pierwsza p_1 w ostatnim cyklu, może być załączona tylko w 3 a wyłączona w 0 żeby pokryć powtarzający się indeks 1. W cyklu drugim powtarza się 3 ale nie jest konieczne rozróżnianie tego przedziału czasu ponieważ sygnał wyjściowy przyjmuje wartość 1 w obu przedziałach, pamięć załączana jest tak samo jak w cyklu trzecim. W cyklu pierwszym powtarza się

dwukrotnie zero dlatego pamięć jest załączana w 2 żeby pokryć drugie zero, wyłączana jak w poprzednich cyklach w przedziale z indeksem 0. Pamięć p_2 w pierwszym cyklu załącza się w przedziale 1 a wyłącza w 5 dzięki temu pokrywa powtarzające się 0 oraz 4. W drugim i trzecim cyklu załącza się tak samo jak w pierwszym. W sygnałach pamięci p_1 oraz p_2 wprowadzono opóźnienie w wyniku czego powstały dodatkowe przedziały czasu w których następuje załączenie i wyłączenie pamięci.

W drugim cyklu dla pociągu średniego dwukrotnie powtarza się przedział czasu z wartością 15, przedziały te są nierozróżnialne ze względu na sygnały wejściowe odpowiadają one przedziałom czasu oznaczonym indeksami 3 przed dodaniem pamięci.

Rysunek 2. Wykres sygnałów $d=a \vee c$, b , p_1 , p_2 , p_1^{-1} , p_2^{-1} ,

Sygnały załączania pamięci oznaczone przez p_1^+ , p_2^- przesunięte są na wcześniejszy brzeg przedziału.

Tabele 1, 2, 3 przedstawiają minimalizacji funkcji załączania pamięci p_1^{-1} , p_2^{-1} , oraz wyjścia y .

	$d = a \vee c, b$			
p_1, p_2	00	01	11	10
00	(0) 0	-	-	(1) 0
01	(8) 0	(10) 1	(11) 1	(9) 0
11	(12) 1	(14) 1	(15) 1	(13) 1
10	(4) 0	-	-	(5) 1

Tabela 1. Tablice minimalizacji Funkcji p_1^{-1} .

	$d = a \vee c, b$			
p_1, p_2	00	01	11	10
00	(0) 0	-	-	(1) 1
01	(8) 1	(10) 1	(11) 1	(9) 1
11	(12) 1	(14) 1	(15) 1	(13) 0
10	(4) 0	-	-	(5) 0

Tabela 2. Tablice minimalizacji Funkcji p_2^{-1} .

	$d = a \vee c, b$			
p_1, p_2	00	01	11	10
00	(0) 0	-	-	(1) 1
01	(8) 1	(10) 1	(11) 1	(9) 1
11	(12) 0	(14) 1	(15) 1	(13) 0
10	(4) 0	-	-	(5) 0

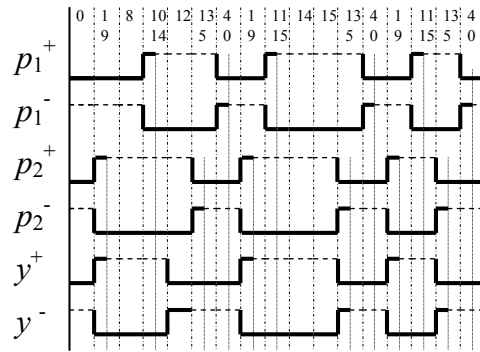
Tabela 3. Tablice minimalizacji Funkcji y .

Stąd funkcje logiczne sterownika przyjmują postać jak w równaniach 1.

$$\begin{aligned}
 p_1^{-1} &= b \vee (p_1 \wedge p_2) \vee (p_1 \wedge (a \vee c)) & y &= b \vee ((a \vee c) \wedge \sim p_1) \vee (\sim p_1 \wedge p_2) \\
 p_2^{-1} &= b \vee (\sim(a \vee c) \wedge p_2) \vee \sim p_1 \wedge (a \vee c) & &
 \end{aligned} \quad (1)$$

Jeśli zastosujemy przerzutniki SR na wyjściach wtedy funkcje się uproszczą ale zwiększy

się dwukrotnie liczba sygnałów wyjściowych. Sygnały p_1^+ , p_1^- , p_2^+ , p_2^- , y^+ , y^- przerzutników SR przedstawia rysunek 3.

Rysunek 3. Wykres sygnałów p_1^+ , p_1^- , p_2^+ , p_2^- , y^+ , y^- .

Tabele 4-9 minimalizacji funkcji sterujących przerzutnikami SR p_1^+ , p_1^- , p_2^+ , p_2^- , y^+ , y^- .

	$d = a \vee c, b$			
p_1, p_2	00	01	11	10
00	(0) 0	-	-	(1) 0
01	(8) 0	(10) 1	(11) 1	(9) 0
11	(12) ϕ	(14) ϕ	(15) ϕ	(13) ϕ
10	(4) 0	-	-	(5) ϕ

Tabela 4. Tablice minimalizacji p_1^+ .

	$d = a \vee c, b$			
p_1, p_2	00	01	11	10
00	(0) 0	-	-	(1) 1
01	(8) ϕ	(10) ϕ	(11) ϕ	(9) ϕ
11	(12) ϕ	(14) ϕ	(15) ϕ	(13) 0
10	(4) 0	-	-	(5) 0

Tabela 6. Tablice minimalizacji p_2^+ .

	$d = a \vee c, b$			
p_1, p_2	00	01	11	10
00	(0) 0	-	-	(1) 1
01	(8) ϕ	(10) ϕ	(11) ϕ	(9) ϕ
11	(12) 0	(14) ϕ	(15) ϕ	(13) 0
10	(4) 0	-	-	(5) 0

Tabela 8. Tablice minimalizacji y^+ .

	$d = a \vee c, b$			
p_1, p_2	00	01	11	10
00	(0) ϕ	-	-	(1) ϕ
01	(8) ϕ	(10) 0	(11) 0	(9) ϕ
11	(12) 0	(14) 0	(15) 0	(13) 0
10	(4) 1	-	-	(5) 0

Tabela 5. Tablice minimalizacji p_1^- .

	$d = a \vee c, b$			
p_1, p_2	00	01	11	10
00	(0) ϕ	-	-	(1) 0
01	(8) 0	(10) 0	(11) 0	(9) 0
11	(12) 0	(14) 0	(15) 0	(13) 1
10	(4) ϕ	-	-	(5) ϕ

Tabela 7. Tablice minimalizacji p_2^- .

	$d = a \vee c, b$			
p_1, p_2	00	01	11	10
00	(0) ϕ	-	-	(1) 0
01	(8) 0	(10) 0	(11) 0	(9) 0
11	(12) 1	(14) 0	(15) 0	(13) 1
10	(4) ϕ	-	-	(5) ϕ

Tabela 9. Tablice minimalizacji y^- .

Stąd funkcje logiczne p_1^+ , p_1^- , p_2^+ , p_2^- , y^+ , y^- sygnałów sterujących przerzutnikami SR przyjmują postać podaną w równaniach 2.

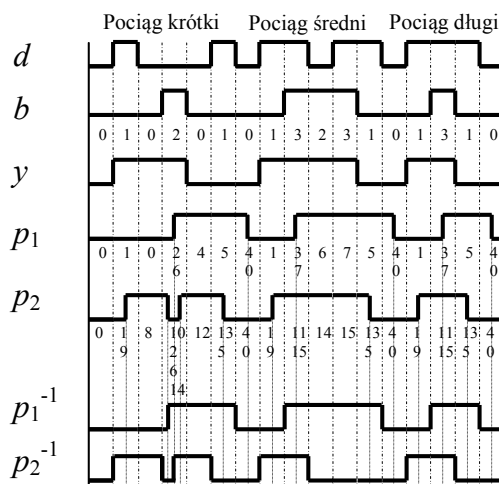
$$\begin{aligned}
 p_1^+ &= b \\
 p_2^+ &= (a \vee c) \wedge \sim p_1 \\
 y^+ &= p_2^+ \\
 p_1^- &= \sim (a \vee c) \wedge \sim p_2 \\
 p_2^- &= (a \vee c) \wedge \sim b \wedge p_1 \\
 y^- &= \sim b \wedge p_1
 \end{aligned}
 \tag{2}$$

W równaniach 2 występuje 3 sumy, 5 iloczynów oraz 5 negacji razem 13 operatorów. W równaniach 1 bez przerzutników było 10 sum, 6 iloczyny, 4 negacje razem 20 operatorów. W równaniach 2 z przerzutnikami jest 7 operatorów mniej.

Jeśli policzymy powtarzające się operatory tylko jednokrotnie wówczas mamy w równaniach 2, 1 suma 5 iloczynów oraz 4 negacje, razem 10 operatorów. W równaniach 1 bez przerzutników będzie 7 sum, 5 iloczynów, 2 negacje razem 14 operatorów. W równaniach 2 z przerzutnikami jest 4 operatory mniej.

2. Inne rozwiązania

Możliwe jest jeszcze kilka innych sposobów dodania pamięci drugiej p_2 na przykład w sposób jak na rysunku 4.

Rysunek 4. Wykres sygnałów $d=a\vee c$, b , p_1 , p_2 , p_1^{-1} , p_2^{-1} ,

Tabele 10, 11, 12 przedstawiają minimalizacji funkcji załączania pamięci p_1^{-1} , p_2^{-1} , oraz wyjścia y .

	$d = a \vee c, b$			
p_1, p_2	00	01	11	10
00	(0) 0	(2) 1	-	(1) 0
01	(8) 0	(10) 0	(11) 1	(9) 0
11	(12) 1	(14) 1	(15) 1	(13) 1
10	(4) 0	(6) 1	-	(5) 1

Tabela 10. Tablice minimalizacji p_1^{-1} .

	$d = a \vee c, b$			
p_1, p_2	00	01	11	10
00	(0) 0	(2) 0	-	(1) 1
01	(8) 1	(10) 0	(11) 1	(9) 1
11	(12) 1	(14) 1	(15) 1	(13) 0
10	(4) 0	(6) 1	-	(5) 0

Tabela 11. Tablice minimalizacji p_2^{-1} .

	$d = a \vee c, b$			
p_1, p_2	00	01	11	10
00	(0) 0	(2) 1	-	(1) 1
01	(8) 1	(10) 1	(11) 1	(9) 1
11	(12) 0	(14) 1	(15) 1	(13) 0
10	(4) 0	(6) 1	-	(5) 0

Tabela 12. Tablice minimalizacji y .

Stąd funkcje logiczne sterownika bez przerzutników na wyjściu przyjmują postać jak w równaniach 1.

$$\begin{aligned}
 p_1^{-1} &= (b \wedge \sim p_2) \vee (b \wedge (a \vee c)) \vee (p_1 \wedge p_2) \vee (p_1 \wedge b) \vee (p_1 \wedge (a \vee c)) \\
 p_2^{-1} &= (b \wedge p_1) \vee ((a \vee c) \wedge \sim p_1) \vee (p_2 \wedge \sim b \wedge \sim (a \vee c)) \\
 y &= b \vee ((a \vee c) \wedge \sim p_1) \vee (\sim p_1 \wedge p_2)
 \end{aligned}
 \tag{3}$$

Pamięć p_2 w pierwszym rozwiązaniu załączana jest w 1 a wyłączana w 5. W drugim rozwiązaniu dodatkowo wyłączana jest w 2 a załączana w 6. Można pamięć p_2 dodać na jeszcze kilka innych sposobów. Np. jedynie dodatkowo wyłączać w 7, albo dodatkowo wyłączać w 3 i załączać w 7 itp.

Literatura:

[1] Marek Żelazny „Podstawy Automatyki” PWN Warszawa 1976